

§ 48

Valtuutettu Coel Thomasin ja valtuutettu Mia Haglundin aloitteet huume-kuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämisestä sekä päihdepalvelujen saatavuuden parantamisesta

HEL 2022-008450 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta lisätä nuorten päihdehoitoon erikoistuneiden sijaishuoltoyksiköiden määrää sekä vahvistaa sijaishuoltoyksiköiden henkilöstön päihdehoito-osaamista sekä raportoida asiasta sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle. (Nora Grotenfelt)

Käsittely

Valtuutettu Nora Grotenfelt ehdotti valtuutettu Björn Månssonin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta lisätä nuorten päihdehoitoon erikoistuneiden sijaishuoltoyksiköiden määrää sekä vahvistaa sijaishuoltoyksiköiden henkilöstön päihdehoito-osaamista sekä raportoida asiasta sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

6 äänestys

Valtuutettu Nora Grotenfeltin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Nora Grotenfeltin toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 67

Hilkka Ahde, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Joel Harkimo, Ahmed Hassan,

Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasaalo, Shawn Huff, Ville Jalovaara, Kati Juva, Atte Kaleva, Elina Kauppila, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Ajak Majok, Petra Malin, Otto Meri, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Tuulia Pitkänen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Coel Thomas, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Tyhjä: 11

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Arja Karhuvaara, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Tom Packalén, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman

Poissa: 7

Timo Harakka, Harry Harkimo, Mikael Jungner, Amanda Pasanen, Sari Sarkomaa, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Nora Grotenfeltin ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite
- 2 Valtuutettu Mia Häglundin aloite
- 3 Sosiaali- ja terveystalokunnan lausunto 29.11.2022 § 242

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Coel Thomas ja 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan toimenpiteitä huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämiseksi.

Valtuutettu Mia Haglund ja 36 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan päihdepalvelujen saatavuuden parantamista sekä uuden matalan kynnyksen päiväkeskuksen perustamista.

Kaupunkistrategian 2021-2025 linjauksiin kuuluu toimenpiteet kasvavaan päihteiden käyttöön, päihdehaittoihin ja huumekuolemiin puuttumiseksi sekä päihdepalvelujen saatavuuden parantamiseksi.

Helsingissä tarjotaan ja kehitetään päihteettömyyttä tukevia sosiaali- ja terveystalv palveluja tutkimukseen perustuen sekä kansallisten hoito- ja laatusuosituksen mukaisesti. Palvelujen järjestämistä ohjaavat kansalliset Käypä hoito -suositukset, päihde- ja riippuvuusstrategia, mielenterveysstrategia, sosiaali- ja terveysministeriön päihdepalveluja koskevat laatusuositukset, Terveystenhuollon palveluvalikoimaneuvoston suositukset sekä Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukset.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut rahoitetaan vuodesta 2023 alkaen valtion tähän osoittamalla yleiskatteellisella rahoituksella. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää vuosittain tulosbudjetissa ja toimintasuunnitelmassa toimialan määrärahojen tarkemman kohdentamisen.

Helsinki toimii määrätietoisesti huumekuolemien vähentämiseksi. Päihdepalvelujen vaikuttavuutta kehitetään THL:n julkaiseman Huumekuolemien ehkäisyn Suomen mallin suositusten mukaisesti.

THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi opioidikorvaushoitoa ja muita päihdepalveluja, käyttöhuoneita, huumeiden käyttäjien terveysneuvontaa, naloksoniohjelmaa, avun hälyttämisen esteiden vähentämistä, tiedottamista ja kampanjoita, yhteistyötä poliisin kanssa ja huumeita käyttäviin ihmisiin kohdistuvan negatiivisen leiman vähentämistä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala tuo säännöllisesti toimialalautakunnalle tiedoksi huumekuolemien estämiseksi tehtyä palveluiden kehittämistyötä ja esittelee arvioinnin toimien vaikuttavuudesta.

Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Päihdepalvelukokonaisuus sisältää polikliinisia palveluja kuten avovieroitusta, avohoitoa, avokuntoutusta, opioidikorvaushoitoa ja jälkikuntoutusta sekä päivätoimintaa, laitospäivöityä ja laitospäivöityä. Näiden lisäksi tarjotaan mm. terveys- ja sosiaalineuvontaa suonen sisäisesti huumeita käyttäville ja palvelukeskustoimintaa HIV-positiivisille päihderiippuvaisille.

Jokaiselle asiakkaalle tehdään yksilöllinen hoito- ja kuntoutumissuunnitelma, jossa palvelut kytketään toisiinsa tarkoituksenmukaisiksi palvelupoluiksi.

Hoitoon pääsyä pyritään nopeuttamaan katkaisu- ja vieroitushoidon osalta. THL:n suositusten mukaisesti pyritään siihen, että opioidikorvaushoidon aloitus tapahtuu viiveettä hoitotarpeen toteamisen jälkeen ja hoidon jatkuvuus turvataan.

Helsingissä toimii vahva kaupungin ja järjestöjen muodostama liikkuvan kenttätöyön verkosto. Lisäksi useat päihde- ja asumispalvelujen tuottajat, järjestöt sekä vertaistoimijat tekevät päihteiden käyttäjien elinympäristössä liikkuvaa haittoja vähentävää työtä.

Matalan kynnyksen päiväkeskus Symppiksissä on saatavilla terveysneuvontapalveluja. Symppikset sijaitsevat Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Sörnäisissä. Symppis tarjoaa myös liikkuvia terveysneuvontapalveluja. Sosiaali- ja terveystoimiala arvioi uuden päiväkeskuksen perustamismahdollisuuksia.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 § 228 tehnyt lainsäädäntöaloitteen valtioneuvostolle ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta. Käyttöhuoneiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetestauspalveluun. Lainsäädäntöaloitteen etenemistä on seurattu, mutta mitään ei ole vielä tapahtunut.

Helsingissä on myös syytä varautua huumetarjonnan muutoksiin ja valmistella mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön THLn suositusten mukaisesti.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite

- 2 Valtuutettu Mia Haglundin aloite
3 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto 29.11.2022 § 242

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.02.2023 § 75

HEL 2022-008450 T 00 00 03

HEL 2022-008462

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Käsittely

06.02.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Kappaleen joka alkaa "THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi.." jälkeen uusi kappale:

"Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala tuo säännöllisesti toimialalautakunnalle tiedoksi huumekuolemien estämiseksi tehtyä palveluiden kehittämistyötä ja esittelee arvioinnin toimien vaikuttavuudesta."

Kappaleen "Jokaiselle asiakkaalle tehdään yksilöllinen hoito- ja kuntoutumissuunnitelma, jossa palvelut kytketään toisiinsa tarkoituksenmukaisiksi palvelupoluiksi." jälkeen lisätään uusi kappale:

"Hoitoon pääsyä pyritään nopeuttamaan niin, että kiireellisissä tilanteissa katkaisu- ja vieroitushoito olisi mahdollista aloittaa pikaisesti ja kiireettömissä tilanteissa viikon sisään. THL:n suositusten mukaisesti pyritään siihen, että opioidikorvaushoidon aloitus tapahtuu viiveettä hoitotarpeen toteamisen jälkeen ja hoidon jatkuvuus turvataan."

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Minja Koskelan ensimmäisen vastaehdotuksen mukaan muutetun esityksen.

15.02.2023

Asia/16

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Kappaleen 14 jälkeen omaksi kappaleeksi lisäys: "Helsingissä on myös syytä varautua huumetarjonnan muutoksiin ja valmistella mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön THLn suositusten mukaisesti."

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaan muutetun esityksen.

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Kappaleen joka alkaa "THL suosittaa huumekuolemien ehkäisemiseksi.." jälkeen uusi kappale:

"Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala tuo säännöllisesti toimialalautakunnalle tiedoksi huumekuolemien estämiseksi tehtyä palveluiden kehittämistyötä ja esittelee arvioinnin toimien vaikuttavuudesta."

Kannattaja: Reetta Vanhanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Pia Pakarinen, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Suvi Pulkkinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 6 - 9.

30.01.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 08.11.2022 § 234

HEL 2022-008450 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Coel Thomasin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, joka koskee huumekuolemien ja muiden päihdehaittojen vähentämisstrategiaa:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinki luo strategian sille, miten Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukset huumekuolemien ehkäisemiseksi toimeenpannaan Helsingissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että päihdeettömyyttä tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja tarjotaan ja kehitetään Helsingissä tutkimukseen perustuen sekä kansallisten hoitosuosituksen ja päihdepalveluja koskevien laatusuosituksen mukaisesti.

Helsingin päihdepalvelujen järjestämistä ohjaa kansalliset Käypä hoito -suositukset, päihde- ja riippuvuusstrategia, mielenterveysstrategia, sosiaali- ja terveysministeriön päihdepalveluja koskevat laatusuositukset, Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston suositukset sekä THL:n suositukset.

THL suositaa huumekuolemien ehkäisemiseksi opioidikorvaushoitoa ja muita päihdepalveluja, käyttöhuoneita, huumeiden käyttäjien terveysneuvontaa, naloksoniohjelmaa, avun hälyttämisen esteiden vähentämistä, tiedottamista ja kampanjoita, yhteistyötä poliisin kanssa ja huumeita käyttäviin ihmisiin kohdistuvan negatiivisen leiman vähentämistä. Helsingin kaupungin päihdepalvelujen edustaja on osallistunut suositusten laatimiseen vierailevana asiantuntijana.

Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Päihdeongelmaisia henkilöitä hoidetaan terveydenhuollossa ja päihdehuollon erityispalveluissa.

Päihdepalvelukokonaisuus sisältää Helsingissä polikliinisia palveluja, kuten avovieroitusta, avohoitoa ja -kuntoutusta, opioidikorvaushoitoa ja jälkikuntoutusta sekä päivätoimintaa, laitosvieroitusta ja laituskuntoutusta. Näiden lisäksi tarjotaan muun muassa terveys- ja sosiaalineuvontaa suonensisäisesti huumeita käyttäville ja palvelukeskustoimintaa HIV-positiivisille päihderiippuvaisille. Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt 1.4.2019 § 228 kokouksessaan valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta Helsinkiin. Käyttöhuo-

neiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetes-
tauspalveluun.

Terveysneuvontapalveluita tarjotaan Helsingissä matalan kynnyksen
päiväkeskus Sympiksissä, jotka sijaitsevat Itäkeskuksessa, Kontulas-
sa ja Sörnäisissä. Lisäksi Sympiksien liikkuva terveysneuvonta tarjoaa
palveluja vuoropäivin ympäri Helsinkiä.

Suomessa opioidimyrkytykset johtuvat pääosin buprenorfiinin ja mui-
den keskushermostoa lamaavien aineiden yhteiskäytöstä. Myrkytys-
kuolemat tapahtuvat usein useiden tuntien viiveellä aineen käytöstä.
Helsingin ensihoito tavoittaa korkeimman kiireellisyysluokan potilaat
hyvin. Opioidiyliannostustilanteissa potilas voi naloksonin lisäksi tarvita
myös muita elintoimintoja ylläpitäviä hoitotoimenpiteitä. Helsingissä on
kuitenkin syytä varautua myös huumetarjonnan muutoksiin ja valmistel-
la mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön.

Päihdepalvelut on aktiivisesti mukana muun muassa pääkaupunkiseu-
dun ympäristö- ja oppilaitosyhteistyössä sekä kansallisessa ja kansain-
välisessä verkosto- ja tutkimusyhteistyössä. Päihdepalvelut tekee yh-
teistyötä myös poliisin kanssa painottaen erityisesti avun hälyttämisen
esteiden poistamista ja laittomia päihteitä käyttävien negatiivisen lei-
man vähentämistä.

Helsingin ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön yksikön tavoitteena
on vähentää helsinkiläisten päihteiden käyttöä ja edistää mielenterveyt-
tä. Kaupunkilaisille tuotetaan tietoa päihdehaitoista ja välineitä niiden
ehkäisyyn ja hallintaan. Toiminta kohdentuu kaupunkilaisiin sekä suo-
raan että ammattilaisten välityksellä. Työtä edistetään verkostotyön
ohella muun muassa erilaisella tiedottamisella ja kampanjoilla. Helsingin
kaupunki myöntää avustuksia päihdeettömyyttä tukevaan järjestö-
toimintaan.

Helsinki soveltaa päihdepalveluissaan kansallisia toimenpidesuosituksia
huumekuolemien ehkäisemiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihderiippuvuus aiheuttaa merkittäviä fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaali-
sia uhkia. Hoidon perustana on luottamuksellinen hoitosuhde sekä
kansallisten suositusten mukaiset yksilöllisesti suunnitellut psykososi-
aaliset hoitointerventiot ja lääkehoito.”

Käsittely

08.11.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon kahdeksannen kappaleen loppuun lause: "Helsingissä on kuitenkin syytä varautua myös huumetarjonnan muutoksiin ja valmistella mahdollisuuksia naloksonin nykyistä laajempaan käyttöön." ja lausunnon yhdeksännen kappaleen viimeisen lauseen loppuun teksti "painottaen erityisesti avun hälyttämisen esteiden poistamista ja laittomia päihteitä käyttävien negatiivisen leiman vähentämistä".

Kannattaja: jäsen Touko Niinimäki

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon kuudennen kappaleen loppuun lause: "Käyttöhuoneiden yhteydessä pyritään selvittämään mahdollisuutta myös ainetestauspalveluun."

Kannattaja: jäsen Touko Niinimäki

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Ei-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Kati Juva, Seija Muurinen, Björn Månsson, Touko Niinimäki, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Poissa: 1

Maaret Castrén

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 5

Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

15.02.2023

Asia/16

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Touko Niinimäki, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Poissa: 1

Maaret Castrén

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle hyväksytyjen vastaehdotusten mukaisesti muutetun lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi